

יתרו משפטים תשפ"ג

התבוננות והעצמה אישית
בפרשיות ובמועדים

משה יהודה וייסמן

לוארות moshe4129544@gmail.com

איכה

עשרת הדברות ממבט אחר!

ב' חלקים אבל יש עוד חלק נוסף בפר' בשלח
מה שנצטוו במרה וכמוש"כ שָׁם וְשָׁם לְךָ תִּקַּח
וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִקְּחוּ. וכמבואר במדרש בתחילת
פרשתן זה היה כבר בחינה של נתינת תורה
ויתבאר בהרחבה להלן מה היה ענין נתינת
התורה באופן שיש נתינה זוטא לפנינה
ולאחריה.

אבל כל זה 'ספויילר' והסבר לנקודה שאני
רוצה לדבר עליה שעדיין מאוד אקטואלי לדבר
על פרשת יתרו כי עדיין אנו בעיצומו של טקס
מתן תורה. ולכך אני רוצה לחדד ב' נקודות
מפרשת יתרו שבענ"ד אולי קצת זועקים עקב
רצף המאורעות משבת פר' בא המשך בתחילת
שבוע של פר' יתרו שאדמת הגלובוס געשה
באזרנו וכלה באירוע הטראגי טרם פרשה
שב"ק יתרו עלינו את כנפיה.

הפרשה אולי החשובה ביותר בתולדות
העם היהודי היא פרשת יתרו 'היום הזה
נתינת לעם' כל הירידה למצרים והעלייה
וקריעת הים הכל עבור התחנה הסופית
בסיני! וכיצד מכונה שבת זו? יתרו! הכומר
הדגול [לשעבר] זוכה שהשבת שבה
נעשתה תבנית היוצר של העם היהודי
קרויה על שמו. למה ומדוע? כיצד יתכן
דבר שכזה? התשובה לכך נעוצה במילים
הפשוטות ואולי מאוד שגרתיות שפותחות
את הפרשה וַיִּשְׁמָע יְתָרוֹ כִּהְיָ מִדְּבַר הַתָּנִי
מִשָּׁה אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמִשָּׁה
וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הוּא שָׁמַע עַל הַכֹּל יצ"מ

*היות והמאמר נכתב כשהלב רותח
וממאן להאמין בעלות קדושים וטהורים
בלהב המזוכה. האחים הק' למשפחת
פלאי יחד עם הרב לדרמן הי"ד, קרבנות
ציבור ש-ל-נ-ו ללא יוצא מהכלל. יהיה
המאמר לע'נ ואם מאן דהוא יזוז קצת
בעקבות הנכתב, וכפי שיראה בתח"ד,
יהיה זה לע'נ הטהורה והיה זה שכרי.
יהיו נא מליצי יושר בעדנו ובעד כל כ"י
ויאמר למשחית הרף ומחה ה' דמעה
מעל כל פנים אכ"ר.*

- 1.היתכן שיום היווצרותו של העם היהודי יוזכר בשמו של גוי ?
2. כולנו משקיעים אנרגיות בתכנים רוחניים, בעשרת הדברות אין שום איזכור לתכנים אלו מדוע?
3. עשרת דברות נצחיות מתחברות לציורי שכבר לא היה אקטואלי בזמן בית ראשון, מדוע?

אנחנו עדיין בתוך מתן תורה, כל מי שיביט בפרשיות יתרו משפטים יראה שמעמד נתינת התורה מתואר בפר' יתרו אבל אין נתינה בלי לשלם זה לא היה חלוקת ד' מינים או מצות מהוללות. תתנו תקבלו! צריך להתחייב על משהו ולכך יש כאן כריתת ברית בעד הזכות להתחבר לתוה"ק ואת כריתת הברית נעשתה רק לאחר פ' משפטים ולא מיד אחר נתינת עשרת הדברות. כך שכבר אנו רואים לעינינו

הוא רוצה האם מאומ"ה ולהבדיל אחינו הטועים שכל קוריו של שגעון רוח הוא לגיטימי בעיניהם עד שמוכרחים המה להכריז עליו בראש כל חוצות, הלא ודאי שאליהם אין מה לדבר או אם יש משהוא שיכול לזוז זה רק אנחנו. ולזוז זה לא אומר לעשות איזה תוכנית כבידה שרק מהמחשבה על כך והסירבול יוצא כל הרצון להשתנות מעט. [ואמנם מי שיכול לעשות שינוי באופן זה הרי"ז משובח] אבל כוונתי שאפשר אפילו לחטוף כל רגע שעומדת לנו המחשבה כיצד נשמח את הקב"ה כשיש כזה חרון אף עוד שמירה על ראייה רגע או שנים של התאפקות והנסיון כבר איננו ולעומת זאת בפמליא של מעלה שמחה וששון וריקודים. כן בידינו להתחבר לכך.

גם אם אנו ממש לא מבינים איזה חבר או ידיד או שכן נחשוב היטב שיש כאן עוד כיוון גם אם אנו לא חושבים כך. נכבד את הלך מחשבתו גם מאחורי גבו ולא רק בפניו. וזוהי האמת במלוואה שבעים פנים לתורה שבעים כיווני מחשבה כשם שפרצופיהם אינם שווים כך דעותיהם אינם שוות. בכך אין ספק בהבטחה מליאה שנצליח בס"ד להסיר את חרון האף הנורא הזה.

אנו מלאים אתגריים רוחניים, היכן הם מופיעים בעשרת הדברות?

ישנה נקודה נוספת מעניינת מאוד בפר' יתרו שלא נותנים לב עליה אולם היא זועקת מאוד וע"כ נדבר ממנה. אם נעשה סקר קטן בתוככי הישיבות ונשאל את הבחורים, מה אתם אומרים

קריעת ים סוף מלחמת עמלק, אבל לא רק הוא שמע, כולם שמעו! שָׁמְעוּ עַמִּים רָגְזוּן חֵיל אָחֻז יִשְׁבִּי פִּלְשֶׁת אֲבָל כֹּלֶם שָׁמְעוּ וּשְׂמָחוּ שִׁישׁ עַל מַה לְנִייעַס עַל טַהֲרַת הַקּוֹדֶשׁ לְלֹא חֲשֵׁשׁ מִדֵּיה

כומר[לשעבר] שמשמש כתמרור נצחי!

אבל יתרו שמע התבונן והבין את ההבנה הפשוטה שאם אתה מאמין שיש ריבון אחד והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים אזי הוא מדבר לבריאה במעשיו. הוא לא ישנה את הטבע וידבר לכל אחד בפ"ע ואם אלו דבריו יצ"מ וכיו"ב אזי מוכרחים אנו לשנות כיוון וזה מה שהוא עשה ויבא יתרו הַתֵּן מִלְשָׁה וּבְגִיזוֹ וְאֶשְׁתּוֹ אֶל-מֹשֶׁה אֶל-הַמְּדַבֵּר הוּא יצא מכבודו של עולם' הכבוד העצום שרחשו לו כיאה 'לכהן מדין' צ'יף בישוף' למקום מדבר ושממה הוא לא עשה חישובים אם במדבר יכבדו אותו יותר או פחות, האמת ותכלית הבריאה נמצאת שם או אומרים למה שהיה עד עתה שלום ולא להתראות.

לכך זכה יתרו שבגיוותו תקרא פרשה כה מרוממת על שמו 'שבת יתרו' צדיקי הדורות הזכירו בסילודין פרשה זו ושמו של יתרו בפיהם כיצד הוא זכה לכך? כי יתרו כנגד כל העולם שמע וזו הוא לא נשאר על עומדו.

כשדוד המע"ה אומר בתהלים המביט לארץ ותרעד כלו' יש כאן איזה ביטוי של דיבור מאוד משמעותי מצד הקב"ה הרי אין ספק שיש צער רב לקוב"ה על מעשי ידיו שנאבדים גם אם הם אינם יהודים. [וכן ראיתי שהביאו מדברי המשגיח האור יחזקאל זיע"א ועוד שהרי קיי"ל צער בע"ח דאורי' ובנ"א אלו לא גרעו מבע"ח] ואם הקב"ה מדבר אז הוא רוצה משהו. וממי

בנאדם! ניתן לכנות זאת כחלק החמישי בשולחן ערוך לא צריך לכתוב ע"ז לא ש"ך אף שבכל קוד חברתי חוץ מהאיסלאם וגרורותיו רציחה וגניבה הם התנהגות שלילית. אבל מה יהיה כשהקוד האתי מתנגש עם רצונותיך הפרטיים? שם תאבד את הקוד הוא ישאר נעול צפון אי שם בענן. כאן חייבים את הציווי האלוקי. שהקב"ה מצווה יהיה מה שיהיה לא תרצח לא תנאף לא תחמוד לא תגנוב.

גם אם בחשבון האישי נראה שהצורך הנכון לגנוב בין אם זה גול היחיד ובין אם זה גול הרבים או להשחית ממון. אבל לפני זה עוצרים ובודקים אצל צד שלישי חף מכל נגיעה האם זה ראוי או לא, מותר או אסור?

לכך כתבה התורה את הציוויים שלכאורה מקובלים ומובנים מאליהם אבל הכל טוב ויפה עד שזה מגיע אליך. שם אתה חייב שהתורה תצווה אותך למרות שבעיניך זה כשר תדע שזה טרייף! אז אם מחפשים נקודה לזוז בה בעת הזו הרי שציווי בנ"א לחבירו שמציף את עשרת הדברות הוא תמרוור בלתי ניתן לפיספוס מה רצון התורה מבן אנוש קודם שיתעלה במדרגותיה. לכבד את הפרט ורצונו גם אם זה לא עולה בקנה אחד עם דעתי ולא לגזול או להצר את זכויותיו

ולאחר כל זה אנו עומדים בפר' משפטים ולא שייך שלא להתבונן בסדר הדברים בפרשתן. הפרשה מתחילה באות וא"ו החיבור לפר' יתרו ואלה דהיינו המשך רציף למה שנכתב בפר' הקודמת. נקודה

אדם שרוצה ליישם את הרצון האלוקי באופן מעשי בחייו. במה הוא צריך להתמקד? התשובה מכולם תהיה אחידה שיעשה שטייגען בלי סוף וכמובן דקדוק בהלכה לאכול את הכשרויות הכי טובות, ושישלח את הילדים למוסדות הפרומערים ביותר וכן על זה הדרך. כעת אני רוצה להיכנס לראש של אותו אדם לא מדובר באחד שהחזיק בקו של חלוקת לחם או מחלבה... מדובר באינטלקטואל הוא שואף להתחבר לתוה"ק ולכך הוא פותח את פרשת יתרו ומעיין ברגשי קודש בעשרת הדברות ומה הוא רואה?

הוא לא רואה איזה ציווי על שטייגען בלתי נלאה או קודים של לבוש אחידים אין איזה סרך של ציווי שבן ליטא ישא רק בת ליטא ובן ע"מ ישא רק בת ע"מ הוא רואה ציוויים מפלנטה אחרת לגמרי מהווי המגזרי לא תרצח, לא תגנוב לא תחמוד, כבד את אביך ואת אמך.

ציוויים מהלך החיים הרגיל המצוי על פני הגלובוס, קודים חברתיים שמקובלים גם בהולנד וגם באינדונזיה מסיביר ועד ארץ האש. אז איפה התפספס כל מה שאמרו לו בפאנל הישיבתית?

התשובה האמיתית היא שבכדי שהתורה תתקיים בנו כפי הרצון האלוקי הנך נדרש קודם להיות בנאדם! מענטש! בנאדם שמתחשב בסובבים אותו עם כל עולמו הרוחני הוא מחוייב ומוכרח להציץ על הברואים סביבו ולראות שאינו פוגע ומזיק להם. ולאחר כל זה אשריו ואשרי חלקו הוא יכול להמריא גבוה מעל גבוה בשטייגען, בקדושה, אבל קודם תהיה

האלוקי שיש במצוות ע"ע התנאי הראשון והאחרון להיות משועבד לקב"ה מותנה בכך שלא נהיה משועבדים להרגלים או חשקים אחרים. זה לא אומר שלא יהיו תאוות או וחשקים, לא ניתנה תורה למלאכי השרת, יהיו גם יהיו. השאלה מה החשקים והתאוות הללו יכולים לעשות לך אם אתה תהיה מהופנט אחריהם באופן שתצטרך להניח את השו"ע או חלק ממנו בצד או שהם יהיו רק באופן של שינוי אווירה או חד פעמי וכיו"ב אבל לא בכרירת מחדל במוח בכל עת. אבל אם יש כזה חשק שמשעבד, אזי הקב"ה נתן לנו פתחי מילוט אימתי? וז'ל והזמן המוכשר לקיים מצווה זו הוא בשב'ק וזהו ובשביעית יצא כי בש'ק יוצא כל איש ישראל משעבוד יש לנו מצוה קיומית בע"ע גם בזמנינו אימתי נקיימנה? בכל שבת! כל אחד יכול לשבת ולדבר עם הקב"ה כדבר בן אל אביו מתוך השראת הקדושה הסובב אותו בשב"ק מנסיון יש תחושה עילאית ללא הסחת חולין בעצם הידיעה שכעת הקב"ה מזין את כל השבוע הבעל"ט [כל שיאת יומין מיניה מתברכין, וזה"ק] ואני חפץ להידבק ביוצרי ולהשתעבד אליו בלבד, כי ממילא אין כל ערך למה שאעשה ואדמיין כי הוא כבר יוצר ועושה ה-כ-ל! אז לקראת שבת אחרונה של שובבי"ם, חיתומו של מעמד מת"ת, ננסה יחד לתפוס משהו למעננו ולמען כלל ישראל, יה"ר שנראה רק מעלת חברנו ולא חסרונו, ונשמע ונתבשר כולנו רק בשורות טובות ומשמחות, אכ"ר

לע"נ הרב עקיבא בן הרב מרדכי ז'ל

נלב'ע יט אדר א' תשפ"ב

שיש להתבונן בפתיחת פרשתן, התורה פותחת את סדרת הציווים במצוות ע"ע. ידוע לכל צורב שמצוות ע"ע אינה נוהגת היום וכמבואר במס' ערכין אף בסוף זמן בית ראשון כבר לא נהגה, כיוון שקיום מצווה זו יש דין שכל ישראל יושבין בא"י כחלוקתן ואז בעוה"ר זה כבר בטל. ולכאורה התורה היא נצחית ובכל ציווי יש דבר הלמד בכל דור ובפרט שבוא"ו החיבור למת"ת שהם ציווי נצח מצויות אותנו בציווי שלכאורה לא אקטואלי עוד מזמן הבית, וא"כ בהכרח שיש כאן לימוד פנימי שיש להתחבר אליו.

בשביעית יצא חופשי, מי? אני ואתה

והוא כל שבוע בשב'ק

וב"ה שזכינו לאורו של ר' לייבלי איגרא זיע"א בספה"ק תורת אמת שמבאר את הציווי הנצחי בע"ע. וז'ל כי עשרת הדברות שמענו במעמד הר סיני ובהם נכללו כל תרי"ג מצוות. ומאמר הראשון של עשרת הדברות היה אנכי ה' אלוקיך היינו שיש די באלהותי להספיק לכם כל צרכיכם באין צורך להכניע עצמו לשום בריאה ולשום סיבה רק אלי!

ומאמר השני לא יהיה לך היא אזהרה שלא לשכות מזה ולקבל ח'ו מרות ושעבוד אחר. ולכך בא תיכף המצווה הראשונה בסדרה זו כי תקנה ע"ע וכו' ובשביעית יצא חופשי חנינם להורות כי לי בני' עבדים שאינם משועבדים לשום דבר רק אליו ית'.

ומצווה זו נוהגת בכל אחד ובכל זמן אף המצווה של ע"ע אינו נוהג עתה בפועל אבל התורה היא נצחית! וזה אינו נוהג בעבד דווקא, רק בכל אדם כי האדון והיינו כל אדם הוא אדון לעצמו יוכל לשכות יותר מחמת שיש לו התנשאות והוא משועבד לגאוות לבו. ר' לייבלי פותח צוהר מבעד למסכה ברצון